

L' +
L' Anima de Cantó.
Loa Taberna del Ninot
parodia de
L' anima morta.

original de
Enrich Moragas

1858

1

Personatjes

Tecla
Ramon
Panillo
Rafecas
Canetas
Llúntia
Farigola
Romanins
Llumanetas
Sanchez
Baldiri
Dos guardias que no parlan.
~~Un guarda~~

Aste ~~per~~ únic.

Taberna. Porta al foro y dos ~~but~~
als costats. Dos taulas, ab cadiras
o banchs al vol, una a la dreta y
una altre a la esquerra. Un' altre
portada, mes petita que las altres, en ^{segón} ~~colou~~
~~terme~~ y a la dreta. Aquella
~~seu' altre loc de la escena: la~~ sempre
estará tancada. Botas, barralons y demés
obj. útils de taberna. Es al mati.

Escena I.

Rafecas y altre gent de la barriada del Nimot. Aquesta arren-
glorada. Aniran sortin quan los hi acabi de parlar n Ra-
fecas. Surten pel mitj.

Rafecas.

Parigola, are tu. Frente a' circa porta
a' i' ceca un arch ben alt ab canyas verdas.
Ei, Romanins, als Admetlons arribat
y digas a las xinxas de la frábica
que vingan prest aqui, que s' casa l' amo
y convidra que la sardana ballin
de l' opera Garis
~~del majo d' ray garis~~, que sera cosa
qui alegrera, per nova, a' tot lo carr.
Nos, claven un pappal alla defora,
ab un retol que diga ab lletres ^{blancas:} ~~negres~~
"Hoy, a' las diez, en las arrependidas,
lo rich Ramon se casara ab la Becla,
per veure si a' i' pis deixa la beguda"
I escoltam, Llumanetas, si pegesis
que l' Ramon un cop dintre de la Iglesia,
parla ab modo, ab tots, no fa tantinas,
y seré, com los altres, fora provas
de que no beura mes, no sentne aigua,

surt com un llamp, encens las carretillas
y trons y piulas que ha portat lo Nasi
y que tot espategui y tot tremoli;
mes si veus que fa esses, ó acostant hi
sens fortó d'aiguardent; marches depressa,
no encenguis ni un cuet, res de sardana,
desfeu altre cop l'arch y Toca pipa,
que l'Ramón te mal vi; y no estich per bromas.

Escena 2^a

Rafecas y Baldiri. Aquet ve de la esquerra.

Baldiri — Sembla que sigueu, Rafecas,
segons maneu á tot hom,
no un foraste, sino l'amo
veritable del Ninot.

Rafecas — Be, deixat de tonterias,
y digas: que fa l'Ramón?

Baldiri — Es allà, dintre ^{el seu quarto.} ~~la casa~~.

Rafecas — ¡ Gu'emorsa?

Baldiri — No, Trenca l'son.

Rafecas — ¡ Trenca l'son, á n'aquesta hora?

Baldiri — ¡ Que os penseu qu'ha begut poch?

Rafecas — ¡ També avuy!

Baldiri —

Y qual que sempre;

Ja os dich qu'ha anat de debó.
 No habian tocat las cuatro,
 que's cas, si encare era ~~vaya encare era ben~~ ^{fosch,} fosch,
 ja s'ha llevat y descals
 al sellé ha baixat de cop.
 ¡Quin modo allí de xuclá!

Rafecas —

¡Valgan Sant Nin y Sant Non!

Baldiri —

Garnatxa, Larel-lo, Canya,
 Mistela, del llapisós,
 del negre de la Zarumba
 y ~~Rom~~ ^{moll aiguardent}, sobre tot, mol Rom;
 Ja os dich, te una paperina
 que fa fredat.

Rafecas —

Y que no ~~te~~

~~que prompte aqui vindran tots~~
 ha pensat que prompte aqui
 los convidats vindran tots
 per aná ab ell a la Iglesia?

Baldiri —

No ha pensat res.

Rafecas —

¡Batusa'l mon!

Quin papé no fa fe de simples.
 Chivó es riuver's de tot hom.
 Vaya un anima de canti.

Baldiri —

~~Oh! ^{la} ^{tragedia} ^{sentit}
^{quits} ^{estujos} ^y ^{quits} ^{couets}
 mentre's ^{la} ^{tragedia} ^{sentit}~~

~~"vi; queis crits: j deueno rom,
 "pup, el feny prep, ma l' d'afay an
 rom ben fort
 "veg rom, p' impite,
 j l'artima de cap d'estaca
 de tant que cor
 entregat ha la legua de
 mar per aquet trist esti.~~

Baldiri

Ja ho pòdeu dir; si no fos
 que jò vagilo per ell,
 quisab dont fora l' Nenot.
 Es clà l' vent ^{hon} mitja mona
 y apa noy, a d'entre tots;
 l' un s'en du una quarta d'oli,
 l' altre de vi uns cuants porrons,
 l' altre escassa una culana,
 l' altre embutraca uns cuants ous;
 tots per si tant sols procuran,
 tot ho fan anà en renou,
 entren, prenen y s'entornen,
 mes de pagá, ni un sol mot.

Rapeas

~~Si qu' es la porta d' Otranto
 la gent d' aqui; sort qu' aixo
 se fi carantre l' Ramon
 any, carantre l' riu
 tan punt lo Ramon. Deaxi
 esta acabat.~~

Rafecas ——— Si que te bons parroquiàns. 307
Baldiri ——— Y tant bons; Natua l'mon!
~~finiss' d'entre d'una hora,~~
~~tant pot se can' l' Ramon.~~

~~Baldiri ———~~ Mes vos creyem que casantse
deixara'l beure?

Rafecas ——— Rahons
de molt valé donci l' metje
fa uns cuants dias: va di' a' tots
que perquè aburreixi l' mam
ell veu un remey tan sols:
que's casi; que de vegadas
la persona dona un Tom
prenent nullé.

Baldiri ——— Y la pubilla
; que ja l' heu clissada vos?

Rafecas ——— Ja ho crech.

Baldiri ——— Y que tal, es maca?

Rafecas ——— Mes maca qu' un pom de flors,
mes neta y frescal que l' aigua,
alegre com un fluviol,
y llesta com una daina.

Baldiri ——— Si qu' es de suposició.

Rafecas ——— Y ademés te una altre cosa
que couvé per lo Ramon.

Baldiri ——— ¡ Y qu' es?

Que te uns punys, Baldiri,

que ni de ferro

Baldini

i Penoy!

~~Ja conech qui lo tartaria.~~

Rafecas

~~Ell, si creurela no vol.~~

Baldini

~~Qu'és cas.~~

Rafecas

~~i Torres qui bona passa,~~

Baldini

~~Que juguem que sara jo.~~

~~Se veuen que tots los mossos~~

~~són fets per aquanta'ls cops.~~

Rafecas

~~Está clar li~~

~~de tots modes convenia~~

~~aqueixa dona al Ramón:~~

li quitara' la beguda

y evitará mal majors;

^{pues} ~~que~~ ben clar va dir lo metje

que si ell no deixara 'l carop

no ^{hi ha} ~~queda~~ home per tres dias.

Baldini

j Vaya un cas!

Rafecas

j Oh, si y ben gros!

que 'l testament del seu pare

mana clar qu'amo de tot

si ell falta, siga 'l panillo.

Baldini

Yaya un brétol.

Rafecas

Com ni ha poch.

Saps que esperá aquest bandana?

sabs que desitja? que vol?

que morí i Ramon després
per pogué arrambá' ell ab tot.

Baldiri — Deu vulga qu' això no sigi.

Rafecas — Ell es aquí.

Baldiri — Doncs, ni un mot.

Escena 3^a

Rafecas, Baldiri y Panillo.

Panillo — (Entrant pel foro, mal humorat y portant una
punta de cigarro ~~a la boca~~) —

¿I Ramon?

Baldiri — (ab mal modor) Es ~~allà~~ dintre.

Panillo — ¿Que fa?

Baldiri — No li vaitz darrera.

Panillo — Doncs, filau.

Baldiri — No puch.

Panillo — Baldiri,
cuidado ab lo que 'm contestas.

Baldiri — Es que yo.....

Panillo — No vull sentirte.

Baldiri — Es que ^{raquí} vos.....

Panillo — La muy quieta.

Baldiri — No 'm maneu.....

Panillo — (agafantlo per l'orella) ¡Mala negada!

Baldiri ——— ¡Ay que m'escaxeu l'orella!

Panillo ——— Si un altre cop quan te parli
ab mals modos me contestas,
t'apreto l' pas de las sopas.
(agafantlo pel coll)

Y... á can taps. ¡Au cap á jeure!
(li dona una empenta y se'l tren del de-
vant. Baldiri fuig per l'esquerra espantat).

Rafecas ——— (apart) No falta mes que rebons
moqui are aqui aquest trapella.

Panillo ——— Y vos, escanyat de llet,
¿que xarreu?

Rafecas ——— Jo, ni una lletra.

Panillo ——— Doncs ojo, que si ^{suspito} ~~crec~~
qu'ab mi os figureu, poca pena,
hi ~~h~~aurá drop.

Rafecas ——— ¿Per mi?

Panillo ——— Per vos.

Rafecas ——— (Aixecantse)
Be baixa no estich per gracies.

~~Panillo ——— (faint) (part) Guillén que va se torero.~~

~~(ab mals)~~ (apart, anantse) Guillén que va se' torero.
Adieu siau.

Panillo ——— Salut y pelab.

Escena 4^a

Panillo. assentat y trist.

Quina recansa tinch. Si l'pich se casa
y la dona, veyent que l'perjudica,
ab malas arts li quita la beguda,
may jo d'aqui l'sinot podre se l'amo.
(petita pausa)

Lo testament del pare clà ho resigna:
"Si l'anech fa l'Ramón, ~~heren me sia~~ ^{el sinot sin}
lo Panillo de tot." Es clà com l'aigua.
I ell no morirà may; massa que l'cuidan
casantlo sols per ço. ¡Oh! ¡Aixís matzinas
l'aigua se li tornés al durla als llavis!

Escena V.

Panillo y Cametas.

Cametas — (desde la porta del foro)

Se pot entrá.

Panillo —

Si, Cametas;

y arribas a punt de solfa
pues fa estona que la sang
crech que se ~~se~~ va tornant pólvora.

Cametas — ¡Ay, ay, ay, quina engunieta!

Panillo ————— No te'n requis.

Cametas ————— ~~Alhambra~~
~~y allavoras~~

Panillo. ————— ~~que fa?~~ ~~¿Qué haix de fé?~~ Abocá depressa
lo qu'has ensumat per fora.

Cametas. ————— Aboco.

Panillo. ————— ¿Has sentit á dir
qui deu Ramón serà esposa?

Cametas. ————— Net que si.

Panillo. ————— ¿No es pas la Treça?

Cametas. ————— Errada.

Panillo. ————— ¿Potsé la Rossa?

Cametas. ————— Ja t'cremas.

Panillo. ————— ¿La Timorata?

¿La Riulets? ¿La Generossa?

Cametas. ————— No rumis mes: la Tecla.

Panillo ————— ¡Mala ^{rellam que faix lo contat} ~~cautelada~~ ~~en el~~!

¡La Tecla! ~~¡el te fetu ben!~~

Cametas. ————— ~~¿Què passa?~~ ¿Qu'has fet salat?

Panillo ————— Tu dirás, si un rich m'escollas.

(pausa) (l'assenta l'Cametas)

Ora l'prime de Maix; poron me'n recordo,
lo joch Fabian privat á Barcelona
y tots ls del ofici, per la Rambla
y passejaban la jam horas y horas.

Lo Aleu, en Freixas, en Cucó y cent d'altres
 per darnos cova las pensaban totas
 y ls fatiers eran tal, que no's trobava
 no t' diré un duro, ni un sol ral per mostra.
 ¡Que trista es la Ciutat quan se li quita
 el recreo que el joch a totom dona!
~~l'oretta que fa pique a totom dona!~~

Cametas — Panillo, ves al ^{cas} ~~XX~~ qu'a això t'afecta.

Panillo — Un dia... ¡quin mal punt! al Dits Trovo
 grogot, y trist; semblaba un axioma
 m veu, s'acosta, fa un gemec y esclama:

— Per fi, Panillo, es arribada l'hora.

— De que ~~XXXX~~ ^{Dits?} — De que dixem l'ofici

— ¡Y que farem llavors? — Altre cosa.

— ¡Y creus... — Que hi guanyarem? — ^{Idi di?}

Lo joch es mort, li pots cantá l'absolució.

Als Admetllous. fa temps que tenen pare,

mes demà lo vapor a encendre tornan

treballant esquirols, si tu volgueris

allà aniriam, cuatre pela, donan.

(200)

Cametas — ¡Y tu hi vas anar?

Panillo — Al seguent dia.

Cametas — La cara t' de que caure de vergonya.

Panillo — Tensa, un ^{valent} ~~home~~ com jo.

Cametas — ¡Pobre Panillo!

Mes t' haguera valgut ^{se algun} ~~peque~~ rellotje
 (gesto de dits)

Cametas — ~~Des~~ ³ un cop ~~all~~ ^{al} llogat.....

Panillo —

De la tristesa
y de tant fer trasca la llensadora
me ~~veia~~ ^{veia} ana ~~aprimada~~ ^{assecant}; semblaba un ciri
d'aquells tant primus que ls capellans no volen.
Cuan sentis di que ~~el~~ treballar engreixa
ja pot di que dich jo, qu' es una bola.

Cametas —

Panillo —

~~y ben net qu' es acompanyat.~~
Per forsa ha de se aixi.

Deixa qu' acabi
qu' are arriba la part mes llastimosa.
En un tale' que vora l' meuhic' habia,
treballant y cantant a' totes horas
s' afanyaba una mossa de mes brios
qu' un cabo de civils. ¡ Quina vicota!
Alta, sapada, riallera y fresca.
de peu petit, y de piunyó la boca,
parejava uns devants y un pla d'esquena
que daba febra veurela a' la vora.
¡ Qu' habia de passa? ella de gauchó
y jo que curt no u' he sigut may gota,
un dia cuan eixiam de la frabrica
ab la franquesa que la fosca Tona
~~que ja eram cuants de vuit, sens dol de nigras~~
~~vanes~~ fer ls dos l' abrasso de Vergara.
¡ y d' aixo n' dius la part mes llastimosa?

Cametas —

Pauillo — Es net que si; que tens pa'ls ulls, Cametas,
que no ho clias com jo; aquella dona
que 'm va lligá l' delit y las potencias,
que 'm va fer aburrir las altres mossas,
que s'hem gastaba mitja setmanada
sentme comprá malindros y Tacoyas:

¿No eudevrias, qui es? ¿No ho eudevrias?
¿y quets curt de gambals? La Zecla?

Cametas —

Pauillo —

Oca.

Cametas — Bre si que veitj cla qu'una desgracia
parará aquí al Nuost.

Pauillo —

Y e'garrifose:

Ja que d'aixó no tinc de re' may amo,
pues cregas que la Zecla es una mossa
que privará al Ramon tota beguda
sentlo viure cent anys, rodi la bola;
s'ensorri tot; que caiga aquell que caiga;
La Zecla ha de re' meva una altre volta;
la Zecla, ¿sens? ^{aixó es precis que sia} ~~me de grat, per~~ i

meva serca sino de grat, per forsa.

Cametas — Encare si ~~es~~ es aixis, faràs perretas.

Ja veitj que no dorms pas.

Pauillo — (danti la ma)

Cametas, toca la.

Escena VI.

Panillo, Cametas, assentats y parlan baix;
Rafecas, Farigola, Romanins, Llumanaetas,
Sanchez y altres acompanyants entràn
pel foro.

Farigola — ; No hem fet pas tart?

Rafecas — Bona fora;
las nou no son pas tocadas.

Romanins — ; Voleu jugá que l' Ramon
Deu está dormin encare?

Llumanaetas — Doncs, ^{entrenti} ~~entre~~ vos, Rafecas,
y deuli pressa.

Sanchez — y nosaltres
~~nosaltres~~

Romanins — ~~qui~~ ^{mentras} ~~tot~~ ~~decausarem.~~
Teniu reho, cabo Sanchez.

Rafecas — Y vait, Doucs.

Si, aneu de pressa
que l'hora no es pas llunyana.
(Rafecas s'en va per la esquerra. Los demés
s'assentan al vuedo de la taula de la dreta.)

Farigola — Deu fassi que la beguda
l' Ramon deixi casantse.

Llumanaetas — ~~At~~ No dupto mol

Farigola — Be, qui sab.

- Romanins — Aixo fore fe' un miracle.
- Llumanetas — Miren l' germen de l' amo
quina cara fa de gana.
- Sanchez — Parece qu' esta' un poch trist.
- Fariçola — Es da, com esperausaba
que l' Ramon faltàs habiat
y ell se l' amo.
- Sanchez — Vaya el plaga;
Amo d' este establiment
qu' es ~~de las mujeres de supena.~~
^{de las mas importancia.}
¿Y de que hace este vicot?
- Fariçola — Es pinxo.
- Sanchez — Me ho figuraba.
En cuanto veo un sujeto
que porta ~~estras~~ las cabas
y se peina fentre xavos,
ya ~~que~~ me digo: cabo Sanchez
este ~~es de la sed.~~
^{no es mica gesserit,}
~~ha~~ deuser de la vida airada.
- Romanins — ¿Y tal si ho es: es un murri
- Sanchez — ¿Que ha estado pres?
- Llumanetas — Dos vegadas
- Sanchez — ¿Y porque l' deijan anar.
- Llumanetas — Los influjos sempre l' salvan.
- ~~Fariçola — ¿Y diguen, no treballaba~~
- ~~Sanchez — ¿Dix es lo que pierde a d.~~

Es parent d'un Regidó.
~~É un amic qui es Regidó~~
~~y el treu de tot: cosa es clara,~~
~~all hi es fa la eleccio!~~

Sanchez — Ero es lo que ~~per~~ ^{per} la Espana

Romanus — Cuant jo dich que la politica
fa que tots los bretons campan

~~Fariçola — y dignes; jo ~~de~~ era l'home~~
~~que el dret llong treuaba.~~
~~Estava~~

~~Supranotas — Mal per temps.~~

~~Romanus — ~~estava~~ ~~meu~~ ~~encis~~~~
~~y si van de pedi~~

~~Sanchez — Señores,~~
~~Señores,~~
~~saben lo que ara pensaba,~~
que en tanto que aqui esperem
que arreglado el Ramon salga,
podriam fer una copa.

~~Fariçola — No est mal pensat.~~

~~Sanchez — De canya~~
para el cuerpo es lo millor.

~~Fariçola — ¿Va de canya? (aixecant)~~
~~Romanus — de garmatya;~~
del que vulguen (i aixecant tots)
Doncs ~~apuja!~~

~~Sanchez — ~~Si~~ ~~y~~ ~~Tomemos~~
~~la mañana~~~~

Escena VII.

Los matreiros. Rafecas y después
Baldiri y Ramón.

Rafecas — (entrando por la izquierda) Vaya por fi' l' Ramón surt.

Romanins — ¡ ¿ que tal va despejat?

Sanchez — ~~¿~~ ¿ Va sereno al sacrificio?

Rafecas — ¡ ¿ que ha d'aná, Sant Cristia!

Sanchez — ¡ No le ha pasado la biga?

Rafecas — La té mes grossa que may.

Sanchez — A ver si veientlo curda

no lo ~~ca~~ ^{ca} el capellá.

Rafecas — Yo crech que si, porque l' clero
ja se l' ha beid enterat
de que l' fi' d' aquet casori
es que l' Ramón deiji l' mam.

Sanchez — De tots modos, couvienne
que en la Iglesia s'ité pel cas
y que disimule mucho.

Humanetas — Que redimonte será.

Ferizola — (mirando a la izquierda)
¡ Ah arriba.

Rafecas — ¡ Ponca cuidado.

Sanchez — ~~Esse si que es todo un~~
~~¡ Quen modo de torpa estat!~~
~~¡ Vaya modo de casaris.~~
(s' aixeca el Panillo y Cametas)

Ramón — (Entra per la esquerra. Tota aqueixa escena farà tantinas, y mes al final. En Baldini l porta del bras)
¡ Deixeme esta! Finch nyonya: una bacina fins mitj dia vuy fer.

Rafecas — Ramón, corretja.

Sanchez — Vaya estiga pel cas.

Rafecas — ¡ Que no recordas qu'are a las nou t'has de casa ab la tecla?

Ramón — ¡ Casarme jo!..... no'm va pas be a la cara.
¡ Casathi tu, Panillo, si t'fa pressa!

Rafecas — Be hi vares conveni.

Ramón — ¡ A mi: romanosos?

Farigola — Un si es dona habiat: sols te dos lletres.

Boncamins — ¡ Tant maca qu'es la tecla!

Farigola — ¡ Y tan grasona!

Ramón — ¡ Mes qu'un porch mallorquí?

Rafecas — Mer patonera te la cara, Ramón; si es mes salas

Ramón — Uba, mi casaré; pero vuy beure; vuy beure avans; de rom vuy una copa.

Sanchez — ¡ Pobre chicot no deja la fal-lera!

Rafecas — ¡ No veus que no pot sé? quin tuf farias.

Llumameter — Mireu que ja'ns esperan a la Iglesia.

Ramona — Una copa..... ¡ qui ha dit qu'estich borracho?

Ramón — Home, ningú.

Ramón — ~~Baldiri, una~~ Baldiri, una copeta.

Farigola — Doneuli y acabem.

Llumanetas — ~~Posenti~~ Posenti aigua,
No li pujará l'cap.

Ramón — Tu, Llumanetas,
fa dia, que'm vols mal: veune tu d'aigua.
Sanchez — ¡Como no lo llevemos a' la yglesia
dintre del carretó!...

Ramón — ¡Vinga la copa!

(Baldiri li dona una copa)

Loa vols, Panillo; te la dono... prenda.
(repentsantse al veure que l'Panillo va per agafarla)
No, que t'faria mal.

Panillo — ¡Mala negada!
aixó ja es massa; que no has viut Cametas?

Cametas — Panillo fes cor fort.

Sanchez — ¡Que hacem, Señores?

Ramón — (Beben) a la vostra salut.

Rafecas — Apa, depressa,
que farem tart.

Farigola — Anem.

Ramón — i Quina sentida
que te aquest vi; ... un'altra copa deume.

~~¡Mam, vull mes man!~~ ¡Mam, vull mes man! sino
~~¡Mam, vull mes man!~~ ¡Mam, vull mes man! sino
d'aquí no surto.

Rafecas — Ramón, per Dew, si lo teu pare t'veya...

Ramon — El pare, ^{no'm veura:} ~~que ho b' d'it?~~ mori de sopte
sens saberse ~~de~~ de que.

Panillo — Si, de repente.

Ramon — Qui sab? Qui ho assegura?.... Un'altra copa,
o mes forssas que dara: ~~Tringia) depressa,~~
~~me dara forssas per trobar: depressa...~~
vull beure.

Sentiu... ~~me guida~~ Corra tu, Baldiri
y portam en un got, doz de mistelg.
~~Digals que ja hi esit: donem me beure.~~

~~¡No! ¡No! ¡me, No!~~
~~¡L'nam! L'nam!~~

Rafecas — Anem, ~~no~~ acabariam;
entre tots emportem se'l.

¡No, deixem me!

Rafecas — Després beurás.

Farigola — És clà.

Ramon — ~~¡Vuy mam y fora!~~
~~¡Vuy mam y fora!~~

Rafecas — Apa, correus, que la Eccl'eta espera.
(se'l emporten entre tots pel foro.) Baldiri
(suu per ~~la dreta~~ la dreta)

Escena VIII.

Panillo, Cametas, després Llantia y al
fi Rafecas.

Panillo — Aquis un llamp 'ls partis
al se'a la Iglesia.

Cametas — No t'oregas
prou fora aixó to mulló,
per ço si tu ho consideras.

la culpa es teva tant sols
de que herenç are no t veijas.

Panillo — ¡Meva?

Cametas — ¡Y dones de quit, Panillo?

— Si el día que de puntetas
vas entrá dintre la cuina
y vas tirá a la paella
aquells cuants mataparents
cullits per tu a Valvidrera,
ab alguna martingala
d'aquellas que tu t'inventas
hagueris fet que l' Ramón
se quedés a casa seva

y manjés ab lo teu pare,
¡hout fora l' Ramón? ¡Contesta?

Panillo — Ja ho sé que fora a ~~quants~~
~~se~~ ^{fe} ~~maltras;~~
peró que no veig; Cametas
que jo m' ~~veig~~ ^{vairi} creure que l' pare
de tot a mi herenç me feya.

Cametas — Vay avá mol de llujé.

Panillo — Be, encare ^m queda la fecla;
si ella vol, que proud voldrà,
encare tindré pessetas.

L'Antia — (entrant pel foro) Bon dia, Dew longui a tots

Cametas — ~~será~~ ^{será} ~~quien~~ ^{quien} aquest seva?

Panillo — L'Escolá de las Gerónimas

Cametas — Ja dew sé una bona persona.

Llúntia — Salut, Pauillo.

Pauillo — Oia Llúntia.

Llúntia — ¡ Qu' es diu per allà la Eglèria.

Mol poca cosa de bó;
se hi fermenta una miseria
que vos dich que trenca l'cor.

Ningú missas encarrega,
ni tanpoch sams, ni rosaris
ni trisagis, ni novenas;

Yo crech que tots se haur fet moros.

Poguerim tornà aquella epoga.....
Mes, are que me n adono

¡ Y' el Ramon?

Pauillo — Es a la Eglèria?

Llúntia — ¡ Que potre es a' se padri?

Pauillo — Es a casarse

Llúntia — ¡ Cullera!

¡ Que diheu?

Pauillo — Lo que sentiu.

Llúntia — ¡ Y' ab qui's casa?

Pauillo — Ab qui?..... Ab la Pedra.

Llúntia — ¡ Quina la deb stometllors?

Pauillo — Justo; aquella mateixa.

Llúntia — ¡ Y' que n'airá de calent!

Si alló es una contrasenya
per teni llenya barata.

¡ Ay, Ramon, Ra que t'espera!

Pauillo ——— Dones, per aixó li han triada.

Llúcia ——— ¡Perque l' trusti?

Pauillo ——— *y* ben depressa.

~~Volan privades de~~

Al beure volan guitarli

y per go al casar ab ella.

Llúcia ——— ¡ Si guitaran l'alegria!

Pauillo ——— *y* es ^{ben} net que si; ¡oi, Cametas?

(Cametas fa que si ab lo cap)

Llúcia ——— Si a mi'm treyan l' traquet

fora treurem las llicencias.

^{No vuclo tot lo que puch,.....}
fins xuclo las canadellas.

Rafecas ——— (entran depressa pel foro) ~~.....~~

¡ Vaja ja ls tenim casats!

Pauillo ——— ¡ Tant prompte?

Rafecas ——— *y* Ja es cora feta.

Me, hi cregut ^{vos ho juro,} ~~un moment~~
que l' Ramon queya per terra.

¡ Mal viatge al beure tant!

Sort que s'acostat la Tecla

y per ferli donar l' si
li ha clavat una galeta

que diu un nas com un pebrot.

¡ No hi ha dona com aquella!

¡ Ja l' dono per aigüades!

Panillo — (apart) ¡Ayis i ensoress la terra!
Plantia — ¡Quina ^(crits à fora) envidia!
Rafecas — Es qu'arriban.
Cametas — (baix à Panillo) Panillo, perdéu, prudencia.

Escena IX

Ramon, Tecla, Farigola, Romanins, Llumantetas,
Sanchas.

(Ramon corvacho, ab lo nat vermell del cop que se suposa que li ha donat la Tecla. Aquesta, aca-
lovada y ab lo mocado mitj caigut.)

Rafecas — ¡Salut als nris! (crisant)

~~Tots, menys Panillo y Cametas~~

Tots, menys Panillo y Cametas — ¡Salut!

Tecla — ¡Romanos, á n'aguesta hora!
(à Ramon) ¿tu gran ~~preca~~ ^{estrafalari,}
¡ayis es com prens esposa?

Ramon — Si veyas dos capellans.

Tecla — ¡Lays que veyas? dugos monas.
¡Vaya una poca criansa!
¡y d'ayó n' diquen un home!
~~Devant del clero, de tots~~

¡Un dia tan senyalat

com lo d'aruy ¡carnestoltes!

~~Devant del clero y de tots~~

- porta una biga tan grossa!
- Sanchez — Vaya, tinga calma, noya
un dia enalquier s'en mora.
- Zecla — ¡Gutierrez, cuendis de vos!
- Sanchez — ¡Esta mujer es de l'hortia!
- Zecla — (encarantse altre cop ab lo Ramon)
El dia que jo t'atrapí
~~tan~~ mirant tant sols una bota,
cregas qu'hauras tret el gros.
- Ramon — ¡No la vuy aqueixa dona!
(cayent ~~avall~~ sobre una cadira)
- Zecla — ¡Muchela o si no t'espols
aqui mateix!
- Rafecas — (a Farigola) Farigola,
Farigola — ~~(a)~~ pel Ramon ni feta expressa.
Fara boudat de la boca.
- Llauria — (a Panillo) ¡¿ que no hi haura refresch?
- Panillo — (a Llauria) Jo que se
- Llauria — ¡Bona te'n fora!
- Zecla — ¿Que marmuleu?
- Llauria — ¿ Preguntaba
¿ pel refresch.
~~¿ que para era el refresch?~~
- ~~Sanchez~~ — ~~¿to.~~
- Zecla — ~~Es~~ D'aquí una hora.
- Rafecas — Doucs fins alugo mestresse.
- ~~Farigola~~ — ~~Alant, boudat, i fora.~~
- ~~Sanchez~~ — ~~Li ramon fura~~
~~que un dia voldran ver sols~~

~~Farigola — Alanta: fins a t~~
Farigola — Salut, fins d'aquí una estona.
Lanchez — L'antia vienes a' da un Tom
~~Lantia — Vaitz, i y om q' fa Panillo?~~
~~Panillo — Fambé s'ent~~
Lantia — Vaitz. (^{deben} ~~fa~~ nosa)
(surten tots. Panillo y Cametas ls
ultims.)
Panillo (a' Cametas) — D'aquí un rato tornaré,
y jay d'ella si no m'escolta!

Escena X.

Ramon y Tecla.

(Ramon mitj amodorrat y de colros sobre la taula. Ella agafa una cadiva, la coloca frente al Ramon y se seu, mirantlo fit a fit.)

Tecla — No se si ho saps qu' ^{aquet viure} ~~es una~~
ja se t'ha acabat, Ramon.

(Ramon la mira estupit. Pausa.)

Y aquest posat de marmota,
i digas qu'ha de durá mol?

(Ramon fa un gran badall.)

Vaija l' badall den Carreras.

Ramon — ¡Ahe que trancaba l' son;
ja'm tornará a veni set.

Zeela — j'Ja veurra aigua del pou!
 I escolta, si ~~tu~~ t'acomoda.
 Com ~~sempre~~ ^{siguent casats} ~~ta esposa~~, ja soch
 (senyalant) mestressa de lo qu'es veu,
 are'm dona l' caparicho
 de posa lleys al Ninot.
 Te llevaras a las cinch
 y escombraras tot aixo,
 després pendras xicolata,
 res d' esmorsá, ni vinots,
 acabat despatcharas
 cuant vingán los compradors;
 tan bell punt siga mitj dia,
 perquè aixó no quedi sol,
 te rellevará l' Baldiri,
 y tu a' diná, vull di jo
 a menja' un xich d'escudella,
 carn d'olla ab quatre sigrons
 y una galeta per postres.
 J'ha que estrubia', Ramon.
 Després aquí altre vegada
 fins que sigan cuarts de nou,
 llavoras tanca la porta,
 sopem ab calma tots dos
 y un cop sopats, cap al piltra;

vuy di al llit: ¿m'entents Ramon?

Ramon — Ta, ta, ta, ja vols lleis noves.
Deixam, Teclata, en repós.

Tecla — Ramon que no estich per satiras,
¿fer-lo que t'mani jo.

Ramon — Be, dema ja u parlarem
y escolta ¿saps que fas goia?
(s'aixeca y va cap a ella)

Tecla — Are retolicas?...

Ramon — Vaya,
si semblas un pom de flors;
que grassona y vermelleta....
(transició) Tu algun temps has begut mol
t'ha conech.

Tecla — ¡Poca vergonya!

Ramon — Are t'vuy fer un petó.
(gesto de la boca)

Vaija es un di: una abraçada;
que hi t'inch dret; ton marit soch.
(Tecla s'aixeca, amenassantlo)

Tecla — ¡Si t'acostas t'confirmo!

Ramon — ¡Doncs abraçada y petó!
y després.....

Tecla — Ramon, cuidado.

Ramon — Y'ls meus drets.

Tecla — Los tindrás tots

al cap d'un ~~minut~~^{any} que no bequis.

Ramón — ¡No t'ha de valé!

Zecla — ¡Ramón,
rumia que pendràs mal!

Ramón — ¡O vuy!

Zecla — ¡Burrera!

Ramón — ¡El Petó!

Zecla — ¡Deixam está! (cuadrante)

Ramón — ¡El vuy y fora!

Zecla — (donantli una bofetada)

¡Doncas té!

Ramón — ¡Batue l'mor!

Zecla — Ab aquest y l de la Iglesia
ja pots apuntá: van dos.

Ramón — (apart) M'ha tirat la galta a terra.
M'en vaig a beure un got;
are si que ho necesito.

(anantseu cap a la dreta)

Zecla — ¡Cuidado ab beure, Ramón!

Ramón — (desde la porta) No hi ha po, serà aiguardent
o'rom, qu'encare es milló (s'en va)

Zecla — Y ho farà tal com ho ha dit.

¡Pobre d'ell! (anantseu cap a l'esquerra)
y parantse de prompte al sentir lo soroll que fa'l
panillo al entrá)

¡Qui hi ha?

Escena XI.

Zecla y Panillo; después Baldiri.

Panillo — (desde la puerta del foro. Soch jo.

(pansa; s'adellanta)

Ja hi sentit que las habias
ab ton marit.

Zecla — (displisent) Be; que vols?

Panillo — ¡Cal, Zecleta que t'ho diga?

~~Zecla — Mes igual: sinó vols no.~~

Zecla — (sense mirarsel) Tu diras.

Panillo — Que be veitj prou

que no es pas del teu agrado

de Ramon; penso que jo
te veitj estima, y t'estimo;
qui encare podem se ls dos
felissos.....

Zecla — Alto, Panillo:
tu ja tiras per l'honor.

Panillo — Jo no se per lo que tiro:

lo que ningú nega pot
qu'un dia'm duyas afecta,
¿dijes es veritat o no?

Zecla — Llavors era mes soltera.
Are ja soch del Ramon.

Pauillo — Pes m'importa.

Tecla — En ton germà.

Pauillo — No ho sé si ho mirerim mol.
Aqui van passar uns misteris.

Tecla — (ab sorpresa) Vaja... misteris de goix.
Ja ho sé, cosas del teu pare.

Pauillo — Net que si.

Tecla — Deixem als morts.

Pauillo — Bert y mirém per nosaltres.

Tecla — Per mi no: pots toca' l' dos.

Pauillo — (transició) Beclita, per Déu, no m'inflis,
que hi han certes ocasions
en que un home de be es pert.....

Tecla — Y al troban a la ^{presó.} ~~presó.~~

Pauillo — Que t'ha de da ton marit
de lo que ja es teu? ni això. (gesto)
¿Del Ninot no es ja mestressa?
~~¿Donc per què a' all' l' tingues?~~
Fora consideracions.

Si Beclita ^{jo} t'estimo
mes, mol mes, que no l' Ramon,
que sols pensa ab la bequida,
jo tinc de tu bons recorts
jo per tu ^{hasta} ~~los~~ impossibles
fare' ab gust: estiman, dones.

~~com arany tu m' estimabas;~~
~~cova ficada sobre tot.~~
~~y viviam tal com Deu mana~~
~~veina nova del Noiot.~~

Zecia — Panillo no m' insubornis;
y no m' viviquis més ab brochs,
~~no tant de fe es del teu mot.~~

Panillo — ¡Au guillando! (gesto de dits)
¿Es di Zecleta
que es en va tot?

Zecia — ¡Ay mussol!
¿que vols que ho posi al diari?
¿no ho has sentit?

Panillo — Bueno, Poncs;
te fare' perdre.

Zecia — ¿Qui tu?

Panillo — ¿Tu' es lo que t' admira? jo.

Zecleta — Ni tan siguera t' escucho.

~~no pitjo per tu, fare' cova~~

Panillo — Pitjo per tu; dire a tots
que tens trafechs m' en Llauria.

Zecia — ¡Ay embustero! ~~no~~

Panillo — ¡Y aixó,
que 'n dituen, se concumina,
inflarà tant al Ramon
¡que t' treura d'aquí!

i Zzapella!
~~i Canalla!~~

Fecla —

Panillo — Tu ho has vulgut.

Fecla — Si no fos,
per l'escàndol que hi hauria,
cridaba al Ramon y tot
li contaba.

Panillo — (ab sonna) Coa, sols llengua.

Fecla — ¡ Sols llengua?..... Ramon, Ramon.
(cribant)

Baldiri (entrant per la dreta) ¡ Ay, meu meu, correu depressa!

Fecla — ¿ Que passa?

Baldiri — ¡ No crech qu'es mort!
L'amo esta sota una bota;
la mes grossa: la del rom,
y la xeta oberta, raija,
~~salva del~~

raija sobre d'ell, fa por
veure l'vessal que alli ha ha.

Fecla — (corrent cap a la porta de la dreta
per dont ha surtit lo Baldiri)

¡ El tinch de mata! (se'n va)

Ramon (desde dins, cribant) ¡ Mes rom!

~~¡ que beure fins cupfills beure!~~

Panillo — ¡ el manijil man! que muy beure.
(assenyantse)

~~¡ Clarada ab un barrachó!~~

¡ Que deixi l'vi no hi ha pó!

Escena XIII

Pavillo, Cametas y Baldiri

Pavillo — ¡Ayó no queda així! Darne l' despatros
un redolí com ella. ¡Bona fora!
La tinch de bascantá, y aqueya casa
ha de tocarne l' resultat per forza.

(Cametas entra pel foro)

Cametas — ¡Que tal? ¡Has fet tast, Pavillo?

Pavillo — M'ha dat mico

Cametas — ¡Que dius?

Pavillo — ^{com ho sento;} ~~com ho sento;~~ ¡ves que t' sembla?

Cametas — ¡Que vols que m' sembli? ¡ay carat!
lo de sempre, que si haguesis
fet que mangés tou germá
aquells cuants mabaparents
~~ya fora~~
ya fora l'are d' carr Pistraus,
tu amo d'aixo, y no t' caldria
ab ella habé de tractá.

Baldiri — (desde la porta de la dreta)

¡Qu' escolto? Van da matsina,
á l'amo. ¡ay quins dos pardals!

~~Cametas — ^{al dret,} ~~Qu' t' sembla,~~
Pavillo,~~

^{dubtes}
I creume, Papillo, ~~Panillo~~,
del que t' dich no tinguis may;
las cosas se fan ben fetas.....

Panillo — ~~Be o se prova.~~
Panetas — Ja ho entenc. O bé no s' fan.

Baldiri — (desde la porta)
sempre.
¡Ma noy, quin parell de murris!

Panillo — Si euvra pogués torná
no'm quedaria pas curt;
ballia al meny un sach
de bulets d'aquella mena
y al meu pare, á mon germá
á tot hom ~~fin~~..... fins al Baldiri,
ls hi dabá cuits.

Baldiri — ¡Carat
si que'm vol be aquest trapetta!
a mi y tot.

Panetas — Perla ~~mes~~ ^{mes} baix,
y diga, ¿ja vas las cuas
en lloch secret amagá?

Panillo — Aixó' ray, no hi ha perill
que las trobin, son detras
d'aquella porta tancada.

~~Panetas — ¡Ma, si t'...~~
~~Panillo — Imposible,~~
~~al pou vaitj tira la clau.~~

Cametas ——— Mes si l'obran? No ho faran.

Panillo ———

Cametas ———

Panillo ———

Cametas ———

Panillo ———

Perque?
Perque, impossible:
al pou vaits tirá la clau.
Fixó ja es un altre cosa.

¡Are per queda venyat
del afront de la Teclata,
sols falta una cosa m'fa

Cametas ——— Digay.

Panillo ——— ¡Ho faras, Cametas?

Cametas ——— Tira al dret.

Panillo ——— Que mentres tant
jo conto aqui que la Tecla
te enredos, tu correrás
a tot corra a Cala Vila
y als guardas donarás part
de que aqui s'fa contrabando,
mes ~~no~~ ^{clau} de que hi ha mol frau.

Baldini (desapareixent) ¡Ay Sant March y Santa Creu!

Cametas ——— ¡Hi corro.

Panillo ——— Si, torna habiat.

(Cametas s'en va pel foro)

¡Avans que siga mit dia

~~Panillo estarás,~~

venyat, Panillo, estarás!

Escena XIII.

Panillo, Ramon y Tecla.

(Aquets dos ultims compareixan per la dreta
portan la Tecla a lo Ramon agafat per l'orella)

Zecla — ¡Vengan aquí tres de quomam!
 ¡Te tinch de mata', beneit!
 ¡No te he dit que no veguessis?....

Ramon — Deixám esta'.

Panillo — (ab tornu) ¡¿ que os ha fet

Doña Zecla l' meu germá?

¡ perque aixis lo maltracteu?

Zecla — (enfadada) ¡ Panillo!

Panillo — ¡ es net, senyora;
 que hegui si es que te set.

Ramon — Esta cla que si.

Zecla — (à Ramon) Tu calla.

Y vos, Panillo, cuideus
 de vos, que hi tindreu prou feina.

Yo aqui me tressa paítz de se'
 mal que pesi a' n' aqui pesi:
 ab aixó, ab mi no os fiquen,

Panillo — Es que sent ell mon germá
 hi tinch dret. (à Ramon) Oí, Ramonet
 que l' quitarte la beguda
 es mabarte

Zecla — ¡ Vos calleu!

Panillo — (à Ramon) ¿ Eh qu' are un braquet farías?

Ramon — ¡ Hasta dos!

Zecla — (à Panillo) ¡ Au, al carre!

Pauillo — No's porí monyos, Senyora,
(à Ramon) Ramon, ¿n vols un vaset?

Ramon — Si.

Zeda — (à Ramon) ¡ Ramon!

Pauillo — (apart) Are es la mera.

Ramon, escoltam per Deu.

Zeda — ¡ ~~No te~~ l'escoltis, t'eugaña!

Pauillo — ¡ Qui t'eugaña es, ta nullè!
te falta.

Ramon — (esperverat) ¡ Que d'ais, Pauillo?

Pauillo — (abridicula
afectació
trágica) ¡ Que te un trafech ja fa temps!

Ramon — ¡ Ella!

Zeda — ¡ No es cert!

Pauillo — ¡ Si, Ramon!

Ramon — ¡ Qui' habiát, mare de Deu!

Escena XIV.

Ramon, Zeda, Pauillo, ^{Refecan} Farigola, Romanis,
Llucmanetas, Sanchez, venint pel
foro; ~~XXXX~~ Baldiri, ^Eentrant per
la dreta. Despres Llauria.

Sanchez — Vaya; ya tienen, Senyores,
preparado lo refresco?

Ramon — (a Zeda) ¡Ay de tu!

324

Rafecas — (desde la porta) ¡Ja hi ha rehons!

Ramon — ¡Convidats, tots aquí entreu!
¡feu un rollo desseguida!

Fariçla — (admiració de tots)
¡Que passa?

Romanins — Ramon, ¿que tens?

Sanchez — ¡Que hay que avisar la Justicia?

Ramon — ¡L'rollo!

Lluaneta — ¡Que voldrà fer?

~~scribble~~
(Fan un rollo, quedant lo Ramon al mitj. Parillo a la esquerra un poch separat dels demés. Zeda a la dreta, també un vich apartada. Baldiri al costat de la Zeda.)

Ramon — (ab ridicula afectació tràgica)

¡La veyeu, ~~companys~~ ^{companys} meus, aqueixa dona?
¡l'esposa que ni heu dat?... ¡ella! ¡la Zeda!
... ¡doncs te un tracte minyons! ... y un de vosaltres
es qui la insuburnat.

(Zeda va per parlar)

¡Ni un mot, ~~marrinaga~~ ^{marrinaga}
qui siga el Conde.
Veu pas fassi en avant ~~perquè~~
l'vuy veure d'aprop. ¡Au, que presumi!
¡Que te coba l'benicet? ¡Mala centella!

i Be prou que l' trobare a n' aquet ^{Pallaso?}

Rafecas — (à Farigola)

Quin mal vi' que te avuy.

Farigola — (à Rafecas)

Es la bullida

qu' are dintre li fa.

Ramon — (dant la ma à Romanins) ~~La ma doncuppe~~

(Romanins li dona la ma)

Ramon — ¡Ay! ¡ay! estrenys mol fort: veit que m' enaba.
(pansa, despres de deixar la ma de Romanins)

~~Rafecas, ¿serás tu? ¿donam li?~~
Rafecas, ¿serás tu? ~~Donam li datils.~~
(Rafecas li allarga la ma. Ramon li pren)

No es tu tampoch; si acas ^{lo Conda, fossis} ~~fossis el~~

no estranyerías fort: tremotarias.
(pansa)

¿Potse', Sanchez, sou vos?

Sanchez —

¿Quin yo? ¡Romanos!

Tengo dentro del cap otras caborias.

~~Ramon — ¿Dones, ¿qui es? ¡llamps y trons!~~

Ramon — Dones, ¿qui es?... ¡llamps y trons! ¿Digas, Panillo?

Panillo — (apart) A qui clarare' l' mort.

Ramon — ¡Ah, quina idea!

Baldiri, un joch de cartas ben depressa.

(Baldiri tren l' joch d' un calaix de una de las taules y li
dona)

Rafecas — (à Farigola)
; Que voldria fer?

~~Ramon~~

Farigola —

No ho se.

Ramon —

Aquell que li toqui

l'as d'oro, aquell sera

Llauria — (entrant depressa pel foro) ; Que feu la mona?

Ramon — Poseus, Llauria en lo cercle

Llauria — (se hi posa) (A Llanametas) ; Ay! Ay! ; que passa?

(Ramon va repartint cartas. Comensa per la esquerra)

Ramon — Anulas ensenyant tant punt las dngui.

(à Zecla) Per tu, no ni ha pas.

Zecla — (ab desdeny) ... ~~Si no fes cap fe...~~ Ni la voldria.

Farigola ^(à Romanis) — Esta cla si per ella's fa la festa.

(De repent toca l'as a l'Llauria)

Ramon — ; A vos l'as!

Llauria — (content) ; He guanyat!

(à tots) ; Y be' que m' donan?

Llanche — Ya te ho diran de missas.

Ramon — ; Tots a fora!

~~que l' fet tindr~~
que vuy parlar ab ell, sens testimoniis.

Ramon — I aquí ab confiança.....

Llúntia — (ab interés) Digueu.

Ramon — (després de vacilar un xich)

Llúntia — i No es veritat qui' ella os agrada?
(Rient estupit)

Que sí... m'agrada? ¡Ja ho crech!
(gesto del Ramon)

¡Quin devants! ¡quin ^{plad'}espatllas!

~~Ramon — (apart) Jo li tenc l'esperança.~~

Ramon — (apart) Aquet busca ~~la perduda~~ ^{la perduda}.

(dissimulant) I vaia, la veritat, Llúntia,...

~~Ja ho sé~~ la veritat ja qu'estem sols,

~~si no m'agrada ja no,~~

ja sabem que ab mi es casada
per força; que no m'fa el pes,
que no m'va: ab una paraula

M'han dit que vos algun temps,

y ben mirat no m'estranya,

no sou de despreciá,

sou passado' de la cara,

ben plantat, mut cuan couvé (Llúntia se mira
y galleja)

sou entés de la paraula,

per lo tant res tu ha que di

que la Zeela.....

Llúntia — (rihent) ¡Que sou plaga!

Ramon — ¡Quin nas que teniu mes fi!

Llúntia — Vinga un altre de garnatva. (li serveix un altre got
de vi)

Vinga (pren lo got y beu)

Ramón ————— (apart) ~~Alguns~~ D'escolla' aquest brètol
ja tinc la mona esbrabada? ¶

(à Llúcia) Es di' que vos.....

Llúcia ————— (alegre pel vi) I es cla, home;
de primé tant sols mirar-la,
~~després~~ un cop al mirá fa' l' pes
uns euants pretoms y abraçadas,
tot seguit... (transició) ¡Ay no, no, no!
vaja no vull baseantarla
qu'encar que roch de la Iglesía
y las fandilles m'agradan
no vull ser llaren de la llengua,
— ¡Ay que 's diria deu Llúcia.
No; No; peccat ^{amagat} ~~per~~
es falta mitj perdonada.

Ramón ————— Y vos, ho' calen tan bé
que a mi m'ho diheu?

Llúcia ————— ¡Caramba!
¡No m'heu dit que hi sou casat
a la forsa y no ~~no~~ os agrada?

Ramón ————— y vos, ¡es carbat d' Iglesía!
¡que no havem conyres encare
que ha estat per ferros y anar?
¡que de vos ja sospitava
y he volgut sabé per vos
tota la queixa martingala?

Llúcia ————— Heu fet mal; mol mal Ramón;

aiçó son arts reprobadas.

Ramon — ^(s' aixeca) ¿dones las vestras ¿que son?...

~~##~~ responen, ¡mala negada!

¡Os truch de treure la pell
per bretol y per xarrire!

Llúntia — ¡Lo sequense! (aixecante espantat)

Ramon — ¡Flen de mori

esclafat com una aranya!

Llúntia — ¡Ay ~~Ramon~~ ^{valgaw} ¡set dolors!
(fugint)

Ramon — (perreguitlo) ¡Es catorce, madre't valen!

Llúntia — Miren que ~~Es que os he contat...~~
~~ha estat una boba.~~

~~no es cert, per cert,~~

~~una muller; ¡y gran bo!~~

~~es un mal...~~

Ramon — ¡Faudillero!

Llúntia — Es cosa falsa;

Ramon — ¡Murri!

Llúntia — Que no es cert, Ramon.

~~##~~ ¡ho juro!

Ramon — No has d'enganyarme

Llúntia — ¡Socorro, ¡correu! ~~¡depressa!~~

Ramon — ¡Res t'ha de valé!

Llúntia — ¡Que'm matan!

(va per fugir cap à la dreta y surten)

depressa Fecla y Baldiri)

Escena XVI.

(Ramón, Llúcia, Fecla y ~~Baldiri~~ ^{Baldiri; després Ramillo.})

Fecla — j Alto, Ramón!

Llúcia — (apart) j M' he salvat!

Ramón — j t' hantz d' esclafà!

Llúcia — j Mare meva!

Fecla — j Que no veus qui es un beneit, ~~MP~~
aqueix home?

Ramón — j No, menteixas!

Fecla — j És l' teu... passamané!

Fecla — j Ramón, cuidado ab la llengua!

~~MP~~ Aquell home no ha fet res.

Llúcia — És ella que no.

Ramón — (amenassant) j Fecla! j Fecla!

Fecla — j Are que cridas, beneit;

l' hora teva està teussera.

j Sabs qui t' aliat la camisa?

j qui m' festeja? j qui m' vol perdre?

qui t' vol fe.....

Ramón — (tapantli la boca) j Calla, ~~deleta!~~ ^{deleta!}

j Qui? digas? j qui es lo malvat

que ab engany y malifetas

j m'uri, ~~assessio~~ ^{assessio}, mes que ~~madre!~~ ^{madre!}

vol du als incauts l' hora meva?

¿Tu es?
 (senyalant la porta ~~de fora~~ per la que entre en aquell moment (ni Panillo))

Tecla — ¡Mirial!
 ¡Tu Panillo!

Ramon — ¡Així s'enssorís la terra!
 (pausa. Ramon ~~seu~~ s'encaira al Panillo)

¿Tu Panillo, l'has buscada?
 ¿Tu ~~germà~~? l'meu germà?

Panillo — (fingint ab molta flemma) ~~¡Com t'ensseran!~~
 ¡Com t'ensseran!

~~¿~~ ¿No coneixas que t'enganyan?
 ¿No veus, germà que t'marcejan?
 ¿que t'quitaran la beguda
 y després.....

Tecla — Ramon, no l'cregar.

Ell es qui fentme amenassas
 al meu andando vol ~~atras~~ ^{serne}
 ell qui ab bolets verinosos
 que va culli a Vallvidrera
 va mata l'teu pobre pare;
 ell en fi qui ~~al~~ ^a Cametas
 l'ha fet aná a Ca la vila
 a explicá ¡murri! ¡trapella!
 qu' aquí feyan contrabando.

Ramon — ¡Pauillo!
Clautia — (apart) ~~¡Malvat!~~
Pauillo — ~~7' engreiran~~
~~rosante mal averany~~
~~Ella, la estat, ¡si, la Fedeta!~~
~~la feta de la faja.~~
~~la feta de la faja.~~
tots aquets enganyis inventa.
¡No hi veus que tot ho vol seu?
Que t mata quitante l beure?
No la escollis; treu-la a fora!
~~Beu~~ ~~germa~~
Beu, germa meu, beu y fora
Vol.

Ramon — ¡Pauillo!
Clautia — (apart) ¡Malvat!
Pauillo — ~~7' engreiran~~
al ~~enganyis~~ ^{mentidas} contra mi.
Ella, la gran trapassera,
me buscaba y per venjar-se
are aquets enganyis inventa.
¡No veus que tot ho vol seu?
¡Que t mata quitante l beure?

Treula al carré, no t'escoltis;
 fibla una bota ben plena
 y rom, forsa rom avall.

Baldiri — (à Ramon) És cert lo que or diu la Zecla:
 Jo ho vaitj senti.

Panillo — Germa mira
 qui contra mi t'acousella:
 En Baldiri, que fa temps
~~es a' parti també al Zecla~~
 que també va a' parti al ella.

Ramon — ¡Ella! ~~ta be~~

Baldiri — ¡Es fals!

Panillo — Si tots son uns.

~~Baldiri — Jo no hi he anat a veure.~~

Panillo (à Ramon) Com riu de tu. El ~~ria~~ ^{mam} depressa.

~~Mam~~ ^{mam}, germa meu, ~~meu~~ y fora.

Ramon — Si, Panillo; vinga beura
 mes de primé. ~~Am~~ aquet pallaso
 haitj de fe ls cotes.
 ¡Salveume!

Baldiri — ¡Pobre de mi! (fugint)

Llauria — ¡Sants del cel!

Zecla — (à Ramon) ^(amenassant) Que ha acabo la corretja
 Ramon, y jaico auirá mal!

Ramon — (prompte ja a' tirarse sobre l' Baldiri)

(à Zecla) M' t' escolto

(à Baldri) I tu farseta
ja pots ben di' qu' has cobrat.

~~(correntli detras)~~ ~~XXX~~ (correntli detras)
Baldri — ; Ay! (fugint)

Pauillo — ; Escanyal!

Flautia — ; Tot calmeuse!

Ramon — ; L'haity de malmetra!

Zecla — (al moment que'n Ramon acaba
d'atrapa'l Pauillo, Zecla s'inter-
posa entre ls dos, y dona una
gran ~~planta~~ bofetada a Ramon.
(Aquet queda parat un moment.)
; Alto l' rey!

Baldri — (surtint pel foro)

¡Asistencia! ¡Correu!

Ramon — (encarantri, fora de si) ; Zecla!

M' has tret l' hora y are'm pegas;

~~(fregentse un gabinet)~~

¡ja pots prepara'l farsell!

~~Ramon (En aquest moment)~~ (Entran co-
rrents Rafecas, Farigola, Romanins, Lu-

manetas, Baldin y Sanchez) ~~El y se ti~~
~~van a la...~~

Zots — ¡Ramon!

Llantia — ¡Correu!

¡Asistencia!

(Se tiran sobre Ramon y el subjecten)
~~prometi l'arma~~

Rafecas ^(a Ramon) — ¡Que t tornas boix!

Zecla — (a Ramon) ¡Mala sang!

~~WU~~
Llantia ^(apart) — ¡Ay, quin susto!

Farizola — (a Ramon) ¡Que t vols perdre?

Sanchez — Mas, Senyores, ¿que ha passat?

Baldin — (sumicant)
¡Diu que m faig ab la mestresa!

(Ramon, que ~~ha estat~~ desde que l'han
desarmat se ha quedat com alelat, de res-
pent al senti al painllo ~~li dona un~~
~~ix~~ s' exalta y arreuca a cridar los
segments verros.)

Ramon — En qu'er cert; ¡puitat ~~est~~ Painllo?
me deshouran, ^{rogan,} ~~han~~ pegan
s'en burlan de mi, m fan mofa,
~~me donan~~ ~~en qu'it~~ ~~el Ramon~~
~~tata, tata, d'it a can~~

tots, tots, aquí a casa meua;
la Zeda, en Baldiri, en Glautia,
¡totom!, ¡totom!

Fariçola — Emporremesl,
fins que li pari l'repenta,
allà dretre (remplant al quarto de la esquerra)

Rafecas — Anem Ramon

Ramon — ¡Murris!, ¡laadres!

M'ofego; doneume beure

~~XXXXXXXXXX~~ L mam, l mam, deume mam!

Romanius —

~~XXXXXXXXXX~~

~~XXXXXXXXXX~~

(se l'emportau entre tots per la esquerra)

Zedeta — ¡Vaya un casament, Zedeta!

860

Escena XVII

Zeda y Parillo.

Parillo — ¡Que t sembla per comeussa?

¡No m'has dit fa poca estona:

«Ni tan siguiera t'escucho

Parillo, ¡vesten, ¡fas nosa?

(pansa potita)

¡Que vols que duri al mal temps?

..... No t'arronsis: en avoca.

Zecla — La festa tinguem en pau
y no'm burguesis parigollas;
¿sabs lo milló que pots fé?
es tocá l' dos. Ania a fora.

Pauillo — ¿Es a' di' que'm desprecias?

Zecla — ¿Que vols que t'ho diga ab solfa?

Pauillo — ¿Que no'm vols?

Zecla — Ben cla ho he dit.

Pauillo — Es di' que'm donas..... *Memorias.*

Zecla — ~~.....~~

Pauillo — Zecla, Zecla; que'm vols perdre.

Zecla — Romanos a' u' aquesta hora.

Pauillo — Mira que perderé l' seny.

Zecla — No'm darán un ral de trovas.

Pauillo — Doncs ja hi estripat la guie
y ve'iji rodant la bola.

(tren un gabinet mal llarch)

¿Ves aquest escuradents?

(pansa petita)

Ve per tu.

(Zecla's posa detras d'una taula y aga-
fa una ampolla amenassant tirar-
la a Pauillo)

Zecla — Si a' mi t'acostas
t'encasto l' vidres al nas.

Panillo — (avansant cap à ella)

Prova ho, doncs.

Car
Cametas — (apareixent en lo foro seguint de dos bu-
rots. Panillo llessa 'l gabinet à terra)

¡Alto à la ronda!

(als guardas)

¿D'è registri la taberna.
Hi ha frau.

Tecla —

¡Poca vergonya!

Aqui lo que hi ha no més
(senyalant à Panillo)

es aquest brètol de sobres.

Cametas —

Prompte 's veurà la veritat
(disposantse à entra)

Tecla —

¡Aqui no s'entra a la forssa!
¡Entrera tots!

Panillo —

Apa a d'entre

Cametas —

(entran als guardas)
y a registra'

Tecla —

(cridant) ¡Ramon, corra!

(~~entra Ramon per l'esquerra, seguint de tots~~)

~~Escena ultima~~

~~(Tots)~~

Escena ultima.

(Tots)

Ramon —

(entra per l'esquerra, seguint de tots)

¡Petureuse!

Panillo — (apart) Això s'enseda.

(coridoria de tots)

Ramon — ¡Que calli totom; si os plau!

(silenci)

¿No sabeu qui a' casa meua
¿que hi ha ~~de~~ ~~la~~ ~~baucantat?~~

¿No ho sabeu? Pues vauy á dirho
en veu alta: Mon germá.

(á Panillo)

Si ja ho se' tot; tot, Panillo;
que ab enganys y malas arts
á la tecla cobejabas,

~~que vas da la mort~~

~~que~~ pel Cametas per tu ^{ha} anat
á di que frau aqui s' feya.

Cametas — Jo quillo (fuig)

Ramon — Y per acabá

que vas da la mort al pare
ab bolets enverinats.

~~que~~ ~~vas~~ ~~da~~ ~~la~~ ~~mort~~ ~~al~~ ~~pare~~ ^{calli á} Vallvidrera...

Panillo — Això es fals.

Ramon — No, qu' es veritat.

Panillo — ¡Qui ho prova?

Baldori — Qui pot provarho.

(señalant la porta del regon terme).

Feu qu'erbotsin aquell pany,
y s veurà la malifeta.

Panillo ~~(apart)~~ Loch perdut.

Rafecas — (à Romanus) ¡ No sou manya?
Doncs obrir aquella porta!

Tots — ¡ Que l'obri!

Romanus — ~~###~~ ¡ Ben habiat.

Aixó ray; doneume un'eyra.

~~R~~ ~~###~~ (Rafecas li dona de terra l'gabinet
den Panillo)

Rafecas — Vaja, prompte.

(Romanus proba ~~de~~ d'espanya la porta
y no pot)

Romanus — Oh, no puch pas;
que es pany inglés.

Ramon — Aparteuos.

(dona una gran cossa à la porta y
l'obra de bat à bat.

Aixó s fa aixís. Te ya está.

Rafecas — ¡ ^(mirant d'istret) Quina furto' de romatick!

Farigola — ¡ Goiteu, goiteu qu'escarbat!

Baldori — ~~###~~ Sis meson qu'era tancada.

Ramon — ¡ Allo; qu'es?

Panillo — Es al cabós, no!

y la proba del delict

Ramon — Baldiri; treulo.

Baldiri — Y si hi ha algun formigot y m'pica.

Ramon — ¡Valgam Deu que son cobarts! Panillo, si tu volguesis.....
M m tu que li vares posá.....

Panillo — Treurel jo : no m'embolic.

Ramon — Llauria, pot se vos.....

Llauria — Que's cas.

Ramon — Y tu Zecla.

~~Acta~~

Panillo — ~~me~~ (fugint ab cuidado porque no se n'adonquin) Are esta mera.

Zecla — Al Rafecas t' treura.

Rafecas — ¿Qui jo? Romanus treyeulo.

Romanus — Vos, Llumanetas, si os plau.

Llumanetas — Valdra' mes al Cabo Sanchez qu' es home d'autoritat.

Sanchez — No m'esta bien; for un lladre; pero un cabás.

Rafecas — Esta cla.

~~Rafecas~~ Llauria — ¡Ay qu' ha fugit al Panillo!

~~Zecla~~ — ¡Báted al mar!

~~Ramon~~ — ¡Com ha guillat?

Zecla ~~_____~~ Mentre gastabau romansos
~~Baldini _____~~ perqui breunia l' cabas.
 (ensenyant lo cabas)
 Zecla _____ Ja li tret: goiteu la ^{cuas} ~~cuas~~
 del bolets enverinats
 que os he dit.
 Rafecas _____ Si es un trapella.
 Sanchez _____ Donaré part al Intgat.
 Ramon _____ Donenli tot cabo Sanchez.
 Zecla _____ ¡Zecla!
 _____ ¡Ramon!
 _____ Vols jurá
 que

Zecla _____ ¡Com pot sé?
 Ramon _____ ¡Com ha guillat?
~~HHH~~ _____ ¡Ay, Zecla!
 Zecla _____ ¡Ay Ramon!
 Sanchez _____ ^{Jo t'ho} ^{Senore}
 yo daré parte al Intgat.
 Baldini _____ (Que haura tret lo cabas, y l' por-
 tará a ensenya als altres)
 Veniu tots; mireu la cuas
 dels bolets enverinats.
 Ramon _____ (ab tristesa) ¡Que negra qu' es la sort m'era!
 Zecla _____ Creume a mi y blanca será.

~~Fecla — N Landos giel ectori ma~~
~~Fecla — Ramon, ja l'atraperant.~~
~~Ramon — Feclata~~
~~Fecla —~~

Ramon — ; Fecla!

Fecla — Y si are volguesis,
 sent un sacrifici grant.....

Ramon — Ja t'entench; deira de beure.

Fecla — Justos. (ab manyaqueria)

Digas; ho faras?

(~~Ramon~~) Vaia Ramon.

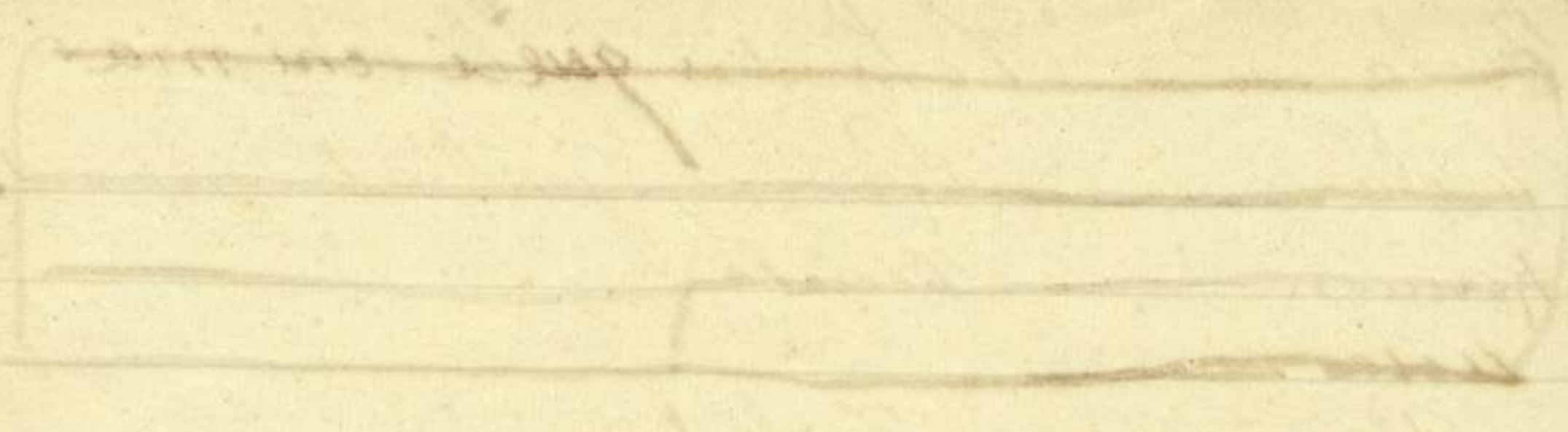
Ramon — (despres de duxtar un instant)
 Si Feclata;

Fe juro que may mes mam.
 (~~al public~~)

Fecla — (~~al public~~) ~~Y~~ pues vehuen que 'u Ramon
 deija l beure de bou grat
 perque tu hagi pau a casa
 y aixi s' jusqui ana tirant,
~~xxix jo l prego qu'us~~
 jo l prego qu'un rich l'animin,
 qu'ella, pobret, ho agrahira,
 ab que dire..... No hi atino.....
 ; Ah si, repicant de mans!

Fi.

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]

[Faint, illegible handwriting]